

Laidiens: 11.07.2008., Nr. 106

Ministru kabineta noteikumi Nr.516

Rīgā 2008.gada 7.jūlijā (prot. Nr.46 41.§)

Noteikumi par tehniskajām prasībām lauksaimniecības un mežsaimniecības riteņtraktoru redzamības laukam un priekšējā stikla tīrītājiem

Izdoti saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 15.¹panta ceturto daļu

1. Noteikumi nosaka tehniskās prasības lauksaimniecības un mežsaimniecības riteņtraktoru redzamības laukam un priekšējā stikla tīrītājiem.

2. Noteikumos lietotie termini:

2.1. redzamības lauks – visi uz priekšu un uz sāniem vērstie virzieni, kuros traktora vadītājs var redzēt;

2.2. atskaites punkts – traktora vadītāja acu stāvoklis, kas tradicionāli pieņemts par vienu punktu. Atskaites punkts atrodas plaknē, kura ir paralēla traktora gareniskajai vidus plaknei un kurā ir sēdekļa centrs, 700 mm virs līnijas, kur minētā plakne krustojas ar sēdekļa virsmu, un 270 mm iegurņa balsta virzienā no vertikālās plaknes, kurā atrodas sēdekļa virsmas priekšējā šķautne, un perpendikulāra traktora gareniskajai vidus plaknei (pielikuma 1.attēls). Tā nosaka atskaites punktu, kad sēdeklis nav noslogots un ir noregulēts centrālajā stāvoklī, kādu norādījis traktora izgatavotājs;

2.3. redzamības pusloks – pusloks, ko veido 12 m rādiuss ap punktu, kas atrodas ceļa horizontālajā plaknē zem atskaites punkta tā, ka traktora braukšanas virzienā pusloks atrodas traktora priekšā un pusloka diametrs ir taisnā leņķī pret traktora garenvirziena asi (pielikuma 2.attēls);

2.4. aizseguma efekts – to redzamības pusloka sektoru hordas, kuru redzamību aizsedz konstrukcijas detaļas, piemēram, jumta balsti, gaisa ieplūdes ierīces vai izplūdes skursteņi un priekšējā stikla ietvars;

2.5. redzamības sektors – redzamības lauka daļa, ko ierobežo:

2.5.1. augšā – horizontāla plakne, kurā atrodas atskaites punkts;

2.5.2. ceļa plaknē – zona, kas atrodas ārpus redzamības pusloka un ir tā redzamības pusloka sektora turpinājums, kura horda ir 9,5 m gara un perpendikulāra plaknei, kas ir paralēla traktora gareniskajai vidusplaknei, kurā atrodas

vadītāja sēdekļa centrs, un ko minētā plakne sadala divās daļās;

2.6. priekšējā stikla tīrītāju notīrītais laukums – priekšējā stikla ārējās virsmas laukums, ko notīra priekšējā stikla tīrītāji;

2.7. lauksaimniecības un mežsaimniecības traktors – jebkurš mehāniskais transportlīdzeklis, kuram ir riteņi vai kāpurķēdes un vismaz divas asis, kura galvenā funkcija ir tā vilces spēka radīšana un kurš ir īpaši konstruēts, lai vilktu, stumtu, pārvietotu vai darbinātu noteiktus lauksaimniecības vai mežsaimniecības darbarīkus, mehānismus vai piekabes (turpmāk – traktors). Traktors var būt aprīkots kravu un pasažieru pārvadāšanai.

3. Šie noteikumi attiecas uz traktoriem, kuri aprīkoti ar pneimatiskajām riepām un kuru maksimālais paredzētais ātrums ir no 6 līdz 40 km/h.

4. Latvijā piešķir traktoru EK tipa apstiprinājumu un nacionālo tipa apstiprinājumu, kā arī atzīst citās Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstīs piešķirtos EK tipa apstiprinājumus un nacionālos tipa apstiprinājumus traktoriem saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lauksaimniecībā vai mežsaimniecībā izmantojamo traktoru, piekabju un to sastāvdaļu atbilstības novērtēšanu, ja to priekšējā stikla tīrītāji atbilst šo noteikumu 9.punktā noteiktajām prasībām.

5. Traktoru projektē un aprīko tā, lai, braucot ar to pa ceļu un ekspluatējot lauksaimniecībā vai mežsaimniecībā, vadītājam ir pietiekams redzamības lauks visos parastajos apstākļos, kas attiecas uz autoceļu lietošanu, kā arī uz lauka un meža darbiem. Redzamības lauku uzskata par pietiekamu, ja vadītājs, cik iespējams, redz daļu no abiem priekšējiem riteņiem un redzamības lauka pārbaudē noteikts, ka aizseguma efekts atbilst šādām prasībām:

5.1. aizseguma efekts nepārsniedz 700 mm;

5.2. ja aizseguma efektu rada blakus esošas konstrukcijas detaļas un tā platums pārsniedz 80 mm, attālums starp divu aizseguma efektu centriem ir vismaz 2200 mm, mērot pa redzamības pusloka hordu;

5.3. redzamības puslokā nav vairāk par sešiem aizseguma efektiem, bet redzamības sektorā – nav vairāk par diviem;

5.4. ārpus redzamības sektora aizseguma efekti, kas pārsniedz 700 mm, bet nepārsniedz 1500 mm, ir pieļaujami, ja detaļas, kas tos rada, nevar pārprojektēt vai pārvietot. Katrā pusē divi aizseguma efekti drīkst summēties, ja viens aizseguma efekts nepārsniedz 700 mm un otrs 1500 mm, vai drīkst būt divi aizseguma efekti, ja neviens no tiem nepārsniedz 1200 mm;

5.5. nepārskatāmas vietas, ko rada apstiprinātā tipa atpakaļskata spoguļi, var neņemt vērā, ja minētie spoguļi ir projektēti tā, ka tos nevar uzstādīt citādi.

6. Redzamības lauku pārbauda, veicot vienu no šādiem testiem:

6.1. aizseguma efekta noteikšanas procedūra. Traktoru novieto uz horizontālas virsmas (pielikuma 2.attēls). Uz horizontāla balsta atskaites punkta līmenī izvieto divus koncentrētas gaismas avotus (piemēram, 2 × 150 W, 12 V) 65 mm attālumā un simetriski attiecībā pret atskaites punktu. Balsts ir grozāms ap vertikālu asi tā centrā, un uz ass atrodas atskaites punkts. Lai izmērītu aizseguma efektu, balstu centrē tā, lai līnija, kas savieno abus gaismas

avotus, ir perpendikulāra līnijai, kura savieno aizsedzošo detaļu un atskaites punktu. Siluetu pārklājumus, ko aizsedzošā detaļa projicē uz redzamības pusloka, kad pārmaiņus vai vienlaikus ieslēdz gaismas avotus, mēra saskaņā ar šo noteikumu 2.4.apakšpunktu (pielikuma 3.attēls);

6.2. aizseguma efekta matemātiskā noteikšana binokulārai redzei. Atsevišķu aizseguma efektu pieņemamību var noteikt matemātiski. Binokulārai redzei ar 65 mm attālumu starp acu zīlīšu centriem aizseguma efektu (izteiktu milimetros) aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$v = \frac{b - 65}{a} \times 12000 + 65, \text{ kur}$$

a – attālums milimetros starp redzamību ierobežojošo detaļu un atskaites punktu, ko mēra pa redzamības rādiusu, kurš savieno atskaites punktu, detaļas centru un redzamības pusloka perimetru;

b – milimetros izteikts redzamību ierobežojošās detaļas platums, ko mēra horizontāli un perpendikulāri attiecībā pret redzamības rādiusu.

7. Šo noteikumu 6.punktā minētās testa metodes drīkst aizstāt ar citām, ja var pierādīt, ka tās ir līdzvērtīgas.

8. Lai noteiktu aizseguma efektus redzamības sektorā, aizseguma efektus, ko rada priekšējā stikla ietvars un jebkurš cits šķērslis, saskaņā ar šo noteikumu 5.3.apakšpunktu var uzskatīt par vienu efektu, ja attālums starp šā aizseguma efekta galējiem ārējiem punktiem nepārsniedz 700 mm.

9. Traktoros, kam ir priekšējais stikls, aprīko arī ar priekšējā stikla tīrītājiem, kuriem ir motora piedziņa. Priekšējā stikla tīrītāju notīrītais laukums nodrošina netraucētu skatu uz priekšu, kas atbilst vismaz 8 m garai redzamības pusloka hordai redzamības sektorā. Priekšējā stikla tīrītāju darbības ātrums ir vismaz 20 cikli minūtē.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 15.janvāra Direktīvas 2008/2/EK par lauksaimniecības un mežsaimniecības riteņtraktoru redzamības lauku un priekšējā stikla tīrītājiem.

Ministru prezidents I.Godmanis

Zemkopības ministrs M.Roze

Pielikums

Ministru kabineta

2008.gada 7.jūlija noteikumiem Nr.516